

LEERKRACHT: DOCENTEN LEREN VAN EN MET ELKAAR

De kwaliteit van het onderwijs op onze school en in de rest van Nederland is in het algemeen goed. De scholen in Nederland staan in de subtop van veel internationale ranglijsten. Tegelijkertijd zien we dat we de afgelopen twintig jaar niet verder vooruit komen. En dat ondanks het invoeren van grote vernieuwingen zoals de Mammoetwet tot de basisvorming en de tweede fase. Dat willen we op het VMBO veranderen. Een van de doelen van onze school is om innovatief en kwalitatief goed onderwijs te blijven bieden. Tijd voor een schepje erbovenop dus.

DOOR DAFNE VERHEIJ

GLR Magazine sprak met Darja Mulders (docent Engels), Dianne Hondorp (medewerker BOOK) en Ilona Punselie (onderbouwcoördinator) over het project leerKRACHT: een programma om de onderwijskwaliteit te verbeteren door leraren van en met elkaar te laten leren. Hoe worden we bewuster van onze manier van lesgeven en hoe kunnen we beter les geven?

DRIE PIJLERS

Dianne vertelt: 'Het doel is om een cultuur van elke-dag-samen-een-beetje-beter te creëren doordat docenten van en met elkaar leren.' LeerKRACHT is daar een instrument voor. Het is gebaseerd op drie pijlers:

1. Lesbezoek

De docenten observeren de lessen van een collega en leren zo van elkaar en geven elkaar feedback. Darja: 'Ondanks dat iedereen heel enthousiast is, is het ook spannend. Feedback krijgen van een collega of juist geven aan een collega waar je close mee bent, kan moeilijk zijn. Maar dat geldt misschien ook wel voor collega's met wie je niet een hele hechte band hebt. Dit project dwingt je om op een nieuwe manier met elkaar om te gaan.'

2. Gezamenlijke lesvoorbereiding

Docenten bereiden samen lessen voor, bedenken oplossingen voor gesignaleerde aandachtspunten en/of ontwikkelingspunten en helpen elkaar om de lessen te verbeteren. Ilona: 'We kijken nu bij elkaar in de les. Dan zie je niet alleen het in het leerKRACHT-overleg afgesproken item waar je op zou letten, je ziet ook hoe je collega omgaat met andere afspraken die we op school met elkaar gemaakt hebben. Zo werken we met het spoorboekje voor een goede les en hebben we naar aanleiding van de examenresultaten schoolbreed met elkaar afgesproken te

werken aan de talige kant van ieder vak. In de gezamenlijke lesvoorbereiding, kun je hier ideeën over opdoen, kijken wat werkt en er afspraken over maken. Natuurlijk komt dan het begrip differentiatie om de hoek kijken, want niet alle kinderen hebben bijvoorbeeld een te beperkte woordenschat. Hoe pak je dat dan aan? Hoe zorg je ervoor, dat je de ene leerling niet verveelt met begrippen die hij of zij allang kent, terwijl je voor de andere leerling juist extra tijd en aandacht nodig hebt? Waar het om gaat, is dat de docenten de vaardigheden en tools die mensen opdoen bij leerKRACHT op

vele manieren zelf kunnen toepassen en inzetten. Zodat ze beter les geven en meer maatwerk leveren.'

3. Bordsessies

Darja: 'Bordsessies zijn wekelijkse korte vergaderingen waar we met ongeveer twaalf docenten bij elkaar komen. Onder begeleiding van een coach schrijven we letterlijk op een bord wat de resultaten en verbeterpunten zijn. Ook schrijven we de concrete actiepunten op. Door wekelijks samen te komen en de voortgang te bespreken, ontstaat er ritme en groeit het groepsgevoel, het vertrouwen en de veiligheid in de groep.'

PIZZASESSIE

Maandelijks is er een leerKRACHT-bijeenkomst met vijftien andere multimediascholen, de zogenaamde Pizzasessie. 'Helaas hadden we tijdens de eerste sessie alleen maar broodjes', lacht Darja. 'Maar het resultaat was er niet minder om. Je doet tijdens zo'n sessie inspiratie en ideeën op die je voor jouw lessen kunt gebruiken.' Ilona vervolgt: 'Het vergt vooral in het begin wel wat extra inspanning naast je eigen werk. Het is zoals de spreuk zegt: een beetje van jezelf en een beetje van Maggi. We snoepen voor de extra vergaderingen één uurtje van de bouwvergadering af en je levert één uurtje van je eigen tijd in. Maar dat is niet erg. Omdat we op deze korte termijn al merken dat het écht werkt en dus uiteindelijk winst oplevert. We hebben allemaal wel cursussen gevolgd waar je heel enthousiast van wordt,

coach (expertcoach) van Stichting leerKRACHT. Met elkaar is een hechte en enthousiaste club ontstaan.

Darja: 'Dat we werken in periodes van maximaal acht weken, betekent niet dat wij het na acht weken voor gezien houden. We verwachten dat we deze werkwijze ons zo eigen maken dat we na verloop van tijd het niet meer als project zien. Om de acht weken start er een nieuw team van ongeveer tien leraren. Ieder team heeft weer een nieuwe voorzitter. Ilona zit bijvoorbeeld als docent bij het eerste team en heeft bij het tweede team de rol van teamleider. Als het goed is, is heel de school om als het schooljaar voorbij is.' Ilona merkt op: 'De collega's van de laatste ploeg hebben minder tijd om zich dit eigen te maken, maar ik ga er vanuit

'DIT PROJECT DWINGT JE OM OP EEN NIEUWE MANIER MET ELKAAR OM TE GAAN'

maar waar je in de praktijk niets mee doet als je weer terecht komt in de waan van alledag. Dat gaat hier niet. Je hebt met je team en eigenlijk met de hele school de afspraak gemaakt om hier aan mee te doen.'

HECHTE CLUB

Omdat verandering tijd kost en lastig is, wordt er gewerkt in kleine teams en in periodes van acht à negen weken. Jeroen van den Berg is de voorzitter, Dianne begeleidt het team als interne coach in nauwe samenwerking met Anna Steeneken, een externe

dat de ervaring en het enthousiasme van hun voorgangers hen helpt om het sneller en makkelijker op te pakken. Je merkt nu al dat de rest van de collega's meer wil weten over het project. Ze staan te trappelen om te beginnen.'

ZOEKEN NAAR DE AAN-EN-UITKNOP

De doelen die het eerste team nu heeft gesteld, zijn:

- Leerlingen komen voorbereid de les in.
- Docenten bereiden hun lessen voor.
- We komen tegemoet aan de verschillende

leerstijlen van de leerling.

- Zinvoller gebruik maken van ICT, hoe maak je een verdiepingsslag, hoe kun je differentiëren binnen de les?

Deze doelen staan soms voor langere tijd vast, soms voor een kortere periode. Ilona: 'Het leuke van dit project is dat iedereen het op zijn eigen manier kan invullen. Sommigen zijn bij wijze van spreken nog naar de aan-en-uitknop van de computer aan het zoeken en aan het bekijken wat de mogelijkheden zijn van een smartboard, terwijl anderen al bezig zijn met een begrip zoals Flipping the Classroom'. Dianne vult aan: 'En bij iedere wisseling van de wacht dragen de teamleden hun opgedane kennis over aan het volgende team. Ook evalueren we dan en meten we concrete resultaten. Dat kan bijvoorbeeld op basis van enquêtes of leerlingen gemotiveerder worden door aanpassing van de lessen. Het gaat dus niet alleen om toetsresultaten.'

ERUIT HALEN WAT ERIN ZIT

Darja: 'Het is allemaal leuk en aardig dat wij als docenten enthousiast zijn, maar we doen het natuurlijk voor de leerlingen. Zij hebben er de meeste baat bij als de kwaliteit van onderwijs omhoog gaat. Uit onderzoek is gebleken dat we met deze aanpak de meeste kans maken om alles wat in de leerlingen zit er ook uit te kunnen halen. Daar hebben de leerlingen zelf een gezonde dosis ambitie voor nodig, maar het is vooral de docent die het verschil maakt. Ook dat doen we dus samen, samen met docenten en leerlingen. Elke dag samen een beetje beter dus...'